

BAKGRUNNSINFORMASJON

Hvem var Thomas Hodgkin?

Thomas Hodgkin, som har gitt navn til sykdommen Hodgkins lymfom, var en britisk lege og patolog. Han ble født i 1798 og studerte medisin i England, Frankrike og Italia. Fra Paris tok han med seg nyvinningen stetoskopet, et instrument som i begynnelsen ble sett på med stor skepsis.

I London begynte Thomas Hodgkin å jobbe ved Guy's Hospital der han opparbeidet seg et rykte som en anerkjent patolog og foreleser.

Sykdommen som bærer hans navn beskrev han for første gang i 1832 i en artikkel i et vitenskapelig tidsskrift som ble gitt ut av The Medical and Chirurgical Society i London. Redegjørelsen bygget på sju tilfeller av underlige svulster som han hadde oppdaget hos døde pasienter. Hodgkins tese var at disse pasientene måtte ha hatt en lymfekjertelsykdom og ikke, som hans kolleger anså, var offer for tuberkulose.

Med årene engasjerte Thomas Hodgkins seg mer i vilkårene for samfunnets mest utsatte grupper. Han var en av de første som innså betydningen av forebyggende helsearbeid og i taler og tekster forkynte han for viktigheten av luft, lys, renslighet, bedre bosteder og utdanning til unge mennesker. Han var også sterk motstander av slaveriet. Thomas Hodgkin døde av dysenteri i 1866 under en reise i Palestina.

Fakta om Hodgkins lymfom

Hodgkins lymfom, eller Hodgkins sykdom, er en kreftform som angriper lymfekjertler og lymfeceller i blodet.

Hvert år får rundt 100 personer i Norge diagnosen. Det er særlig unge voksne som rammes, personer mellom 20 og 30 år. Deretter følger en ny topp etter 50-årsalderen. Sykdommen er noe hyppigere hos menn enn kvinner.

Hva som forårsaker Hodgkins lymfom er uklart. Men ettersom sykdommen har en topp blant unge voksne taler mye for at virusinfeksjoner i barne- og ungdomsårene kan ha en betydning. Infeksjoner med Epstein-Barr-virus er en kjent risikofaktor.

Hodgkins lymfom har vanligvis meget gode prognoser, opptil 85 prosent av pasientene blir friske.

Sykdomstegn

Hodgkins lymfom har sitt utspring fra en viss type hvite blodlegemer, B-cellelymfosytter. Et vanlig første tegn på sykdommen er at pasienten ofte selv kan oppdage en eller flere forstørrede lymfeknuter på halsen eller under nakkebeinet. Deretter kan andre lymfekjertler i kroppen rammes og også milten. Av og til kan lunger, lever og skjelett bli angrepet.

Symptomene kan i begynnelsen være diffuse og tolkes som en vanlig infeksjon. Etter hvert kommer flere symptomer til, som feber, vektreduksjon og nattsvette.

Utredning og diagnose

Diagnosen Hodgkins lymfom stilles ut fra biopsi (vevsprøver) av lymfekjertler for å finne eventuelle kreftceller. Vanligvis tas en hel lymfekjertel ut for analyse. Dessuten undersøkes hele kroppen med computertomografi (røntgen). Blodprøve kan gi viktig informasjon om prognosen.

Sykdommen deles opp i fire stadier:

Lymfekjertler i et område er angrepet (i hals, armhule eller lyske).

Lymfekjertler i to eller flere områder på samme side av kroppen er angrepet.

Lymfekjertler på begge sider av kroppen er angrepet.

Sykdommen har spredt seg til både lymfekjertler og andre organer.

Behandling og prognose

Behandlingen består av en kombinasjon av ulike typer cellegifter kombinert med stråling. Behandlingen er tilpasset etter sykdommens alvorlighetsgrad, i lettere tilfeller kan det holde med en strålebehandling.

Prognosen er enda bedre for yngre pasienter – de klarer den krevende behandlingen med cellegift bedre, hvilket gjør at ni av ti blir friske.

Ved tilbakefall i sykdommen gies nye kurer med cellegift. Behandlingen kan også følges opp med stamcelletransplantasjon.

Nå prøves nye behandlinger for å redde og forlenge overlevelsen hos enda flere pasienter. Panobinostat er en såkalt deacetylasehemmer (DACi) som viser interessante resultater hos pasienter med Hodgkins lymfom.

Fertilitet

Behandling med cellegift, avhengig av hvilke kombinasjoner som benyttes, kan redusere fertiliteten, i særlighet hos menn, der den kan slå ut spermproduksjonen. Derfor kan det være aktuelt for yngre menn å fryse ned sperm før cellegiftbehandling.

Lymfom – en samlebetegnelse

Lymfom (lymfekreft) deles inn i to hovedgrupper: Hodgkins sykdom og non-Hodgkins-lymfom. Hvert år rammes 600 personer i Norge av lymfom.

Referanser: "Lymfekreft/lymfom hos voksne", utgitt av Kreftforeningen.